

ČÁST V.

ZÁKLADNÍ INFORMACE O STRUKTUŘE KANDIDÁTŮ A JEJICH VÝSLEDKY VE VOLBÁCH

Výsledky voleb do zastupitelstev obcí byly ve zpracování shrnovány nejen v zákonem stanoveném členění podle volebních stran, ale také podle některých dalších údajů, které o jednotlivých kandidátech byly na hlasovacím lístku nebo v kandidátní listině uvedeny (viz Část I, kapitola 3). Z nich byly pro další statistické zpracování výsledků voleb použity tyto charakteristiky kandidátů:

- politická příslušnost,
- kterou politickou stranou nebo politickým hnutím byl navržen, či zda jde o nezávislého kandidáta,
- věk,
- pohlaví.

1. Politická příslušnost kandidátů

K termínu podání kandidátních listin bylo evidováno celkem 140 politických stran a politických hnutí, jejichž členové mohli být na některé z kandidátních listin uvedeni. Do voleb sice nemohly politické strany a politická hnutí, které měly pozastavenou činnost, vstupovat přímo jako volební strany nebo jejich součást v koalicích a sdruženích s nezávislými kandidáty, ale jejich členové mohli kandidovat na kandidátní listině libovolné volební strany.

1.1. Stav podle kandidátních listin

Z výše uvedeného počtu se na všech kandidátních listinách vstupujících do voleb objevili členové 97 politických stran a politických hnutí a kandidáti bez politické příslušnosti. Celkový přehled o struktuře kandidátů podle jejich politické příslušnosti je podán v tabulkách č.38 až č.41.

1.2. Výsledky voleb podle politické příslušnosti členů zastupitelstva

Z politických stran a politických hnutí, jejichž členové ve volbách kandidovali, byli do zastupitelstev zvoleni členové 56 politických stran a politických hnutí, naprostou většinu zvolených však tvořili zastupitelé bez politické příslušnosti. Celkový přehled o zisku mandátů podle politické příslušnosti zvolených zastupitelů je uveden v tabulkách č. 42 a č. 43.

Podle tabulek č. 17 a č. 18 bylo v 3 236 obcích, resp. 10 městských částech a městských obvodech, zastupitelstvo složeno ze zástupců jedné volební strany. Z hlediska politické příslušnosti členů zastupitelstev, 100 % zastoupení pouze členy politické strany a politického hnutí měly zastupitelstva ve 2 obcích a 3 městských částech a obvodech, přitom žádné zastupitelstvo nebylo složeno pouze z členů jedné politické strany (viz tab. č. 37).

2. Politické strany a politická hnutí, které navrhly kandidáty a nezávislí kandidáti

Na kandidátních listinách, podaných koalicemi politických stran a politických hnutí nebo jejich sdruženími s nezávislými kandidáty, bylo povinností volební strany uvést, která její součást kterého kandidáta navrhla, případně musel být uveden údaj, že jde o nezávislého kandidáta. Aby byla vytvořena možnost statistického zpracování této významné charakteristiky kandidáta, byl do vytvářeného registru kandidátů zanesen kód navrhuje politické strany či navrhuje hnutí, popřípadě údaj o tom, že jde o nezávislého kandidáta, i v případě kandidátních listin podaných samostatně kandidujícími politickými stranami a hnutími, sdruženími nezávislých kandidátů a jednotlivě kandidujícími nezávislými kandidáty.

Tento údaj neměl žádnou předem danou závislost na politické příslušnosti kandidáta, člen politické strany nebo politického hnutí mohl být zařazen na kandidátní listinu jako nezávislý, kandidát bez politické příslušnosti naopak mohl být navržen politickou stranou či politickým hnutím.

2.1. Stav podle kandidátních listin

Ze 114 politických stran a politických hnutí, které podle stavu registrace u Ministerstva vnitra mohly navrhnout kandidáty, využilo této možnosti 90, více než 40 % kandidujících však tvořili nezávislí kandidáti.

Čtyři nejsilnější politické strany a politická hnutí dohromady navrhly více než 40 % z celkového počtu kandidujících a lze tedy o nich říci, že do těchto voleb vstupovaly s nejvyšším potenciálem (KSČM, KDU-ČSL, ODS, ČSSD).

Podrobný přehled o složení navržených kandidátů a o nezávislých kandidátech je uveden v tabulkách č. 45 a č. 46. V případě nezávislých kandidátů jsou do počtu kandidátů zahrnuti jak jednotlivě kandidující nezávislí, tak i kandidáti uvedení na listinách místních sdružení nezávislých kandidátů.

2.2. Výsledky voleb podle navrhujeících politických stran a politických hnutí a výsledky nezávislých kandidátů

Z 90 politických stran a politických hnutí, které do voleb navrhly kandidáty, byli do zastupitelstev zvoleni "delegáti" 68 politických stran a politických hnutí, největší podíl získaných mandátů však zaznamenali stejně jako v předchozích volbách nezávislí kandidáti. Celkový přehled o zisku mandátů podle tohoto hlediska je uveden v tabulce č. 44, podrobný přehled celkových výsledků podle politických stran a politických hnutí, které navrhly zvolené členy zastupitelstev, je v tabulkách č. 47 a č. 48.

Podle tabulek č. 17 a č. 18 bylo v 3 236 obcích, resp. 10-ti městských částech a městských obvodech, zastupitelstvo složeno ze zástupců jedné volební strany. Z hlediska toho, kterou politickou stranou či politickým hnutím byli zvoleni členové zastupitelstev navrženi, dosáhlo 100 % zastoupení osobami, které navrhly, celkem 12 politických stran a politických hnutí ve 189 obcích (nejvíce KDU-ČSL v 61 obcích, ČSSD ve 40 obcích a ODS ve 29 obcích), v zastupitelstvech městských částí a městských obvodů tohoto výsledku dosáhla pouze ve dvou případech ODS a v jednom KSČM. Jen z nezávislých kandidátů byla složena přibližně polovina zastupitelstev obcí a měst, avšak jen 4 % zastupitelstev městských částí a obvodů (viz tab. č. 44).

"Nejpestřejší" zastupitelstva z tohoto pohledu jsou zastupitelstva měst Liberec a Bzenec (10 navrhujeících stran), a zastupitelstva měst Pardubice, Kraslice, Varnsdorf a Turnov (po 9 navrhujeících stranách).

3. Věková struktura kandidátů a zvolených zastupitelstev, podíl žen.

Složení kandidátů z hlediska věku bylo pro zastupitelstva obcí a měst poměrně vyrovnané. Podle pětiletých věkových skupin, počínaje skupinou 30 až 34 let, se podíl jednotlivých skupin pohyboval mezi 12 až 14 %. Mladší věkové skupiny byly zastoupeny méně. Podíl zvolených kandidátů je nejvýraznější ve skupinách od 40 do 54 let, kde se pohybuje kolem 15,5 %. V zastupitelstvech městských částí a obvodů výrazně převažovali kandidáti 60-ti letí a starší, kteří činili téměř čtvrtinu všech kandidátů a více než 17 % zvolených zastupitelů. To se promítlo i do průměrného věku, kdy průměrný věk kandidáta do obce či města činil 45 let, zatímco do městské části a obvodu 48 let. U zvolených zastupitelů rozdíl tak výrazný nebyl (46 a 47 let).

Podrobné pohledy na tuto doplňující charakteristiku kandidujících a zvolených členů zastupitelstev, včetně podílu žen ve volbách, podávají tabulky č. 49 až č. 52.